

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.
Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Kézdivásárhely, 1905. Szeptember 28.

Csütörtök.

XXIV. évfolyam. 78. szám.

Felelős szerkesztő: Vajna Károly.

Kiadó laptulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

Előfizetési árak:
Egész évre 10 korona. Félévre 5 korona.
Negyedévre 2 korona 50 fillér.
Egyes szám ára 10 fillér.

A lap szellemi részét illető közlemények, Vajna Károly szerkesztőhöz, az előfizetési és hirdetési pénzek Ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájába küldendők.

Hirdetmények díja:
4 hasábos petítorért, vagy annak helyéért 10 fillér.
Hivatalos és árverési hirdetések külön díjtétel szerint.
Nyílt ér sora 30 fillér.
A hirdetmények a nyílt erek díja előre fizetendő.

Nehéz napok.

A hosszú válság szombaton újabb stádiumba jutott. Sajnos, a helyzet nem javult, rosszabbodott. Az ellentétek kiélesedtek és soha sem volt akkora az elhidegülés a nemzet és a király között, mint ma.

A válság kezdetén a király magához hívatta a vezérpolitikusokat, meghallgatta véleményüket, tárgyalta, tanácskozott velük, elmondotta az ő feltételeit, meghallgatta a nemzet kívánságait. Az utolsó szót nem mondotta ki egyik fél sem, a döntést fenntartotta.

Nem ismételtük, mik történtek azóta, mindenki tudja.

Nemzet és királynak egyformán érdeke, hogy visszatérjen az egyetértés, a béke. Reménységgel hittük, vártuk tehát, hogy a szombati audiencián mindkét fél mérsékelni fogja kívánságait és így sikerülni fog megtalálni azt a középutat, a mely meghozza a várva várt kibontakozást.

És a mint Kossuth, Andrássy, Bánffy és Apponyi nyilatkozatát olvastuk, több okunk volt a békéhez való bizalomra. A leglojálisabb szándékkal indultak utra, nem ragaszkodtak már mereven a vezényszóhoz s készek voltak egyelőre felfüggeszteni — a béke kedvéért.

De nem volt alkalmuk kifejtetni programjukat, elmondani békés szándékukat. *Nem a király, — az uralkodó fogadta.* Kimérten, udvariasan, de hidegen átadta a saját kész programját, ha tetszik, téssék tárgyalni a király megbízottjával, hanem vigyázzanak a következményekre.

Megdöbbsentünk. Mert hiszen ha csak arról volna szó, hogy a tárgyalások megint sikertelenek maradtak, a válság húzódik tovább, táplálna a remény tovább, hogy a várt közeledést egy-két hó múlva meghozza egy másik tárgyalás. De a mi ezen a kihallgatáson történt, nemcsak romba dönti minden reményünket, de a merev visszautasítás, sőt a kihallgatás rövid hidegsége határozott bántás a nemzet öt vezére és így magával a nemzettel szemben is.

Akárki adta ezt a tanácsot Ő felségének, rossz szolgálatot tett vele neki és házának, de még rosszabbat a magyar nemzetenek.

Alkotmányos államban az uralkodói jogokat ily korlátlan formában: „*így akarom*“, gyakorolni, nem lehet. Az eskü szent, az eskü kötelező nemzetre és királyra egyaránt. *Alkotmányos király tehát nem akarhat mást, mint amit alkotmányos uton nemzete akar.*

Csak együttes akarat teremthet békét, megegyezést, tehát hatalmassá az országot, nagygyá a trónt. Az egymástól való elhidegülés a veszedelmek ezer fajtáját zudithatja nyakunkba, de annak esélyei egyaránt kiszámíthatatlanok a nemzetre úgy, mint a királyra.

Újabb megpróbáltatások nehéz napjai előtt állunk tehát. Szüksége van a nemzet minden egyes tényezőjének higgadt-ságára, a vezérek mindenikének nyugodt bölcsességére. Egy meggondolatlan lépés, vagy cselekedet végkép feldulhatja az ország békéjét, nyugalmát, pedig mi nem harcot, békét akarunk. Az öreg király sem akarhat egyebet. Az ő boldogsága is az lehet élete alkonyán, ha megszilárdítva látja trónját népei szeretetében.

A szombati történet lehet félreértés, lehet talán igen érzékenyen vett kimért-ség. Akármilyen legyen is, itt az alkalom a király megbízottjával való újabb tárgyalások során tisztázni ezeket a dolgokat. Hisszük, hogy a ma még működésben álló kormány határozottan támogatni fogja ezt a törekvést, mert mindnyájunk célja közös: a béke helyreállítása.

Mérsékeljék tehát magukat a vezérek. Ha pedig eljönne, a mit nem akarunk binni, hogy a mi mérsékletünkkel szemben méltányosságot nem tapasztalunk, ha Ő felsége az osztrák politikusok befolyása alatt hideg akar maradni, elzárkozik magyar nemzetétől, akkor: jöjjön, a minek jönni kell! *Együtt leszünk, egy táborban mindnyájan, mert a mikor a nemzet jogáért kell küzdeni, becsületes magyar ember földre nem áll a küzdők sorából.*

A válság.

A szombati kihallgatás.

Ő felsége szombaton délelőtt tizenegy órakor a Hofburg kihallgatási termében fogadta a magyar ellenzék vezetőit, Kossuth Ferencet, Apponyi Albert, Andrássy Gyula és Zichy Aladár grófokat és Bánffy Dezső bárót. Néhány bevezető szó után a király felolvasott egy magyar nyelvű iratot, amely magában foglalja azokat a pontozatokat, amelyek alapján ő felsége hajlandó volna a koalíció soraiból kormányt kinevezni.

Ő felsége ezután az iratot átnyújtotta a jobb szárnyon álló Kossuth Ferencnek és így szólt:

— Kérem az urakat, hogy ez irat alapján Goluchovszki gróffal nem mint külügyminiszterrel, hanem mint az én meghatalmazottammal tárgyalásokba bocsátkozzanak.

Ezzel az ötperces kihallgatás véget ért és a koalíció vezetői szállásaikra mentek, ahonnan átlötközdvé és rövid együtt-tanácskozás után Goluchovszki Agenor gróf külügyminisztert keresték föl.

Az ultimatum.

A „Magyar Távirati Iroda“ a külügyminisztérium megbízásából az audienciáról a következő kommunikét teszi közzé:

Ő császári és apostoli királyi felsége ma délelőtt 11 órakor a Hofburgban Andrássy Gyula gróf, Apponyi Albert gróf, Bánffy Dezső báró, Kossuth Ferenc és Zichy Aladár gróf urakat fogadni és a mint a magyar országgyűlés többségének képviselőit felhívni méltóztatott, hogy elfogadható, a korona által felállított feltételeket teljes mértékben tekintetben vevő kormányprogram alapján a parlamentáris kormány alakítására nézve előterjesztéseket tegyenek.

Ezen feltételek a következők:

1. A katonai kérdések, amennyiben a vezényszóra és a szolgálati nyelvről vonatkoznak, amelyekre nézve engedmények teljesen ki vannak zárva és kizárva maradnak, a programból kivételnek.

2. A pragmatikai közösség, alapja úgy a hadsereg, mint a külügyi képviselet tekintetében teljesen érintetlen marad.

3. A 67-es alap revíziója, amennyiben gazdasági vagy egyéb, az Ausztria és Magyarország közötti viszonyt érintő kérdésekről van szó, nem egyoldalulag a korona és a nemzet által, hanem csakis a monarchia mindkét állama között, mindkét kormány közvetítése mellett és ad hoc kinevezendő parlamenti bizottságok által fog létrehozni és ő felsége által szentesítendő kompromisszum alapján eszközöltetni.

4. Kötelezettség vállalandó aziránt, hogy az államszükségletek, u. m.: a költségvetés, a rendes ujoncozás, a kereskedelmi szerződések megszavaztatnak és a delegáció, valamint a kvóta-bizottság tagjainak megválasztása foganatba vétetnek. Végre

5. kötelezettség vállalandó aziránt, hogy azon katonai szükségletek költségének fedezete, amelyek az 1904. és 1905-iki évekre eső részösszegeit az utolsó delegációk megszavazták és egy a két éves szolgálaton alapuló véderőtörvényjavaslat megszavaztatik.

Ő felségének továbbá a nevezett urak előtt épp oly atyai, mint beható módon a felelősségre méltóztatott rámutatni, amelyet magukra hárítának azon esetben, ha a koalíció eddigi álláspontjának merev fenntartása által az elérhetetlenre való törekvést elébe tennék az eddigi viszonyok józan orvoslásának, amelyek folytán kimondhatatlan szenvedés és nyomor mind fenyegetőbb alakban hárnulna Magyarországra és népére.

Amikor ez irat felolvasását a király befejezte, még kijelentette, hogy amia kormánynak ez alapon való átvételét illeti, az erre való tárgyalással ad hoc (ez a király saját kifejezése) Goluchovszki külügyminisztert bízta meg. Az irást pedig, melyet felolvasott átadta Kossuth Ferencnek. Amikor a király befejezte mondani valóját, ránézett az urakra, akik feszült figyelemmel hallgatták.

A megjelentek közül Bánffy Dezső báró szólalt meg:

— Felsőged tehát azt parancsolja, — mondá — hogy Goluchovszki gróffal tanácskozzunk?

Igen, — mondotta a király — azután fejét könnyedén meghajtván, sarkon fordult és kiment a tereméből, amely felséges példát az öt magyar képviselő is természetesen követett.

Rövid idő múltán fölkeresték Goluchovszkit,

akinek kijelentették, hogy ha a király tárgyalni kíván a parlamenti többséggel, a magyar közjognak megfelelően — ha nem is akar közvetlenül érintkezni — azt csak magyar állampolgár után eszközölhetné, mert csak magyar állampolgárnak lehet magyar államügyekbe beleszólása.

Ez volt a vezérek válasza a királynak.

A kiküldöttek ezután a Bristolban ebédhez ültek s nemsokára oda érkezett Daruváry Géza külügyminiszeri tanácsos és tudtára adta Kossuthnak, hogy a király intézkedése folytán Cziráky Béla gróf este Sopronból Bécsbe érkezik s mint a király megbízottja tárgyalásokba bocsátkozik az ellenzéki vezérekkel.

Erre az intervencióra Kossuth kijelentette Daruvárynak, hogy hajlandók Bécsbe maradni s Cziráky gróffal a tárgyalásokat megkezdeni.

Targyalás az új homo regiuszszal.

Cziráky Béla gróf, mint a király újabb megbízottja, ma d. e. 10 órakor a bécsi magyar minisztérium helyiségeiben vette át a vezérek válaszát.

Ez mindenben elutasító. Kormányalakításra a király feltételei alapján nem vállalkoznak. Ez ellenkezik meggyőződésükkel, a többség feliratával és az ország akaratával.

Czirákyval a hivatalos nyilatkozat írásbeli átnyújtása után a parlamentvezérei hosszabb eszmecsatát folytattak. Az összes tényezők egybehangzó véleménye az, hogy a politikai helyzetben nincs semmi változás.

Tegnap a helyzet lényegesen rosszabbra fordult, ma pedig nem változott.

Kossuth Ferenc és a többi pártvezérek d. u. fél 3 órakor a vonathoz hajtottak és Budapestre utaztak. Egyedül Apponyi Albert gróf ment ki családjához Weidingaubá, de éjjel 6 óra Budapestre utazik.

Cziráky délután fél 4 órakor újra megjelent a Bristol-szállodában, de ott tudtára adták, hogy a pártvezérek már Budapestre utaztak és ha Bécsben közölni valója lenne Czirákyknak, azt Apponyival közölje, kinek címét hátrahagyták.

Politikai körökben helyesléssel fogadták azt a hírt, hogy a pártvezérek nem maradtak tovább Bécsben. Végre is a király megbírása — bármily fájdalmasan is essék — elmebetegek vezéreink Bécsbe, de a királyi üzenet átadója a magyar parlamenti többség vezéreivel csak az ország fővárosában értekezhet, ezt felesleges bővebben megindokolni.

T Á R G A.

Gazdagság.

Irtó: Szabolcska Mihály.

Hogyha kevélykedő gazdagokat látok:

Én még kevélyebben nézek le rájuk.

— Mit ér, ha szegények, szívből, szeretetből.

S büszke vagyok rá, hogy koldusnak születtem!

De ha koldust látok árván, elhagyottan:

Lehajtom fejemet megalázkodottan;

Megered könnyűje mind a két szememnek,

S a gazdagok sorsát akkor irigylem meg.

Asszony a testamentumban.

Irtó: Verner Jenő.

Az este az a hiób hír terjedt el a városban, hogy Füleki Tar Domokos huszárezredes, a társaság nobilis tagja meghalt. A hírt mindenfelé meghatározó részvétellel beszélték az emberek, mert a huszárezredes mindenütt jó szívével, humánusságáról és nagy intelligenciájáról ismerték.

Találkoztam aztán Solt Palival a főhadnaggyal, aki bejáratos volt a háznál, az meg a szokottan vigább volt.

— Igaz hát, hogy a vasember meghalt?

— Dehogy is igaz. Készül, de nem tudom mire megy vele. Előbb meg akar gyógyulni, aztán azt

Székely leányok az aradi ereklyemuzeumban.

— Az Aradi Híradóból. —

A közoktatásügyi minisztérium a közművelődésre igen hasznosan intézkedett, midőn a nyáron elrendelte, hogy az iskolák évenként egy-egy nagyobb kirándulást tegyenek. A tudás és a hazaszeretet növelésének ez igen kitűnő eszköze. Noha eddig is megfordultak Aradon az ország minden részéből tanulók, ezután mindenestre sűrűbben lesz vendégünk a nemzet reménye. A vértanuk vesztőhelye és szobra, a 48-as ereklyemuzeum Aradnak olyan tulajdonsága, melyért az ifjúsági kirándulásokban el nem kerülhető.

Vasárnap a székelyföldről voltak vendégeink. A sepsiszentgyörgyi állami tanítóképző intézet alumnai útjában először is Aradon állott meg pár órára. Az állomáson délelőtt Szabó József tanítóképző igazgató és Szöllősi István tanár fogadta a testvérintézetet. Palmay Lenke igazgatónő, Kardhordó László tanár, Gál Ilona, Gál Mária tanárnők, Fejér Manó esperes-plebános hitoktató voltak a negyven székely leánnyal, akik a messze Háromszékből egy heti utra kerekedtek. A jóízű, kék egyenruhában a majdnem 20 órás ut után is üde leánycsapat rokonszenves figyelmet keltett, amint a városon végig vonult, hogy a szabadságharc ereklyéit megnézzék. Egy órahosszat időztek a Kölessey egyesület helyiségében, áhítattal hallgatván a magyarázatokat a nagy idők magasztos emlékeiről. A muzeum ereklyéinek gazdagságával és erős hangulataival minden látogatót lenyűgöz, nem csoda, ha a fogékony lelkű székely lányok könnyes és sugárzó szemekkel nézték a meg elevenedett tagnapot, melyben annyi az emlékeztető a ma jelenségeire. Alig tudtak megválni a muzeumból, honnan a szabadságtérre a vértanú-szobor elé vonultak. Itt már várta a tanítónő növendékeket Keller kertész koszorúja, melyet még hazulról rendeltek meg. Fodor Ersei pár meleg szóval tette le a nemzetiszínű szallagos koszorút azok lábához, kik isteni példát nyújtottak a hazaszeretettől. Egy órára az áll. tanítóképzőbe vonultak a székely vendégek, hol Szabó Józsefné magyaros szívésséggel látta el őket, miután Urhegyi Alajos tanár az új intézet helyiségeiben körülvette őket.

Noha a társaságnak a délutáni temesvári vónattal tovább kellett utaznia, az ereklyemuzeum sugalló hatása alatt az igazgatónő semmiképpen sem akarta elmulasztani, hogy tanítványai a vesztőhelyről egy füzálattal vigyenek magukkal. Szöllősi és Urhegyi tanárokkal odavonultak a kis domb alá,

hol egy nemzetet akartak a gonoszok megölni, pedig a szabadsága fáját öntötték — vérrel. Annak a szabadságnak a fáját, a melynek a megnőtt ágait megint megnyirbálni szeretnék a régi gonoszok új alakjai. Lélekemelő volt, ahogy negyven leányajkról fölhangzott a zsolozsma: „Hazádnak rendületlenül légy hűve oh magyar!”

Mintha a futó szellőben a mult lelke kísért volna a nemzedék hitelteli dalát. Visszajövet még egyet s mást megnézték a leányok a városban, honnan a polgári leányiskola igazgatónője, Simon Karolin is kikísérte őket még az állomásra. Itt Palmay Lenke igazgatónő melegen megköszönte a figyelmet, mellyel aradi vendéglátói megkönnyítették neki és tanártestületének, hogy a székely leányok erős emléket vigyenek haza Aradról.

A székely tanítónövendékek vasárnap este Temesvárra érkeztek, honnan hátfőn reggel Rosicára mennek. Onnan Báziason át az Aldunán végigmennek Orsováig, majd Herkulesfürdőre és Lugoson, Marosillyén át vissza a keleti végvidékre, hová pénteken délelőtt érkeznek meg.

Dr. Bánffy Zsigmond.

Kézdívisárhelynek gyásza van. Az őszi szőlőgyászlobogókat lenget középületeink ormán. A városház, a főgimnázium, a r. katolikus templom tornya, a kaszinó, a függetlenségi és 48-as kör, az árvaleánynevelő-intézet, a Stephanie-menedékház, a Rudolf-kórház, a kereskedő ifjak köre számos más épület hirdeti a gyászt, mely városunkat egyházi, kulturális, hazafias, emberbaráti intézményeinek egyik legagilisabb vezérmunkása: szentkatolnai Dr. Bánffy Zsigmond ügyvéd korai, váratlan elhunytával érte.

Pár hét előtt még szép férfi koralegszebb erejében évtizedeket ígért neki mindenki s ma, mint viharsújtotta búszke tölgy, kettétörtén hullt le a földre, hogy visszatérjen ősei porához az édes anyaföldbe.

Alig két három heti szenvedés után az anthrax áldozata lett; hiába volt az orvosi tudomány, hiába családjának önfeláldozó szeretete, f. hó 24-én vasárnap este Segesváron, a hová a hírnöves Öbért dr.-hoz operációra vitték, önfeláldozó neje s sógora

kivánja, hogy én vágjam agyon. Már a lovassági lakatnyánál is intézkedett. Bandázs nélkül, a végkiemelésig fog menni a párbaj.

— De a lapok már hozzák a halálozási hírt. Az egyiknél már ki is van szedve az elparentálás.

— Még hasznát veheti. Mert meglehet, hogy Domokos ezredes csakugyan meghal.

— A párbajban?

— Lehet, hogy abból!

— Hát amugy is meghalhat.

— Sőt az a valószínűbb!

— Nem értem.

— Furesa.

— Az.

— Bővebb magyarázatokat nem kaphatok?

— Ilyen szárazon az nem megy. Gyere be egy teára, vagy kettőre, öt-husz pezsgőre.

És én bemegyek a snájdig katonával a mulatóba, mert jól tudom, hogy a magyar ember bor mellett tudja magát legjobban kibeszélni.

Leültünk. A főhadnagy rendelt. Meglepett az a szörnyű rendelvény, noha én már jól ismerem a bőlelt tárcáját. Mindig kibukkan onnan egy pár százaz, de ma még tulásgosan kiduzzasztotta az a sok kékhasu bankó. Utóbb annyi italt rendelt, hogy a megyei vicinális lokomotívja szuszogott volna alatta.

— Tehát az ezredes még él?

— Tehát él.

— Ne kívánd drága vitőzem, hogy harapófogval huzzam belőled a szót, ígyál és beszélj! Érdekel a dolog.

Felhajtott aztán két teát egymásután és a mi-lyen tei tudóval csak tudta fújta a füstöt, úgy szivta a cigarettáját.

— Jól van nő! Kezdjük. Füleki Tar Domokos ezredes meglehetősen krudélis ember. Nem respektál az se zsentrít, se pénzt, se főhadnagyot. De a melletti volt gondja rá, hogy olyan aranyzóke asszonyt vegyen feleségül, aki elveszi az ember esztét. Lehet, hogy az enyémet is.

— Ismered az asszonyt, ugy-e?

— Oh igen. Remek asszony, az igaz. Fiatal is.

— Persze persze, elég fiatal. Aztán micsoda asszony!

— Sohajtott rá egy nagyot, ujra leöntött két teát.

— Micsoda asszony! olyan karja van, mint a bársony. Az ibolya szeme pedig a szívemig hat. Ha én is tudnám a verseket ontani, mint a gimnázista, szorgalmasabb munkatársa deho-ly is volna a helyi „Hírkürt”-nek.

— Oh meghatóbb a te tisztí bojtod, pajtí.

— A gimnázistának a szakundái minden illúziót elrontanak, míg a te bogár szemed, a bajuszkod is imponál. Az aranyzinoros mentődről meg szó se essék.

— Üm. Ne dicséred fel ilyen laikus észrevételekkel a huszártisztot, mert amugy se értenék meg mikor én az urat, a szerelme-ádom. A kis tanya, melyet Wexel, a jószívű zsidó bérel, már majd, hogy a szép asszonyra ment. De emellett micsoda térdén csuszást, micsoda viharos jeleneteket miveltem, az már igazán beválik olyan kisobbszerű cinossai utnak.

— És — és?

— És végül az asszony hajladozott, amint Dinkó Pista muzsikálta nótában „Én felém is hajladozott, mosolygott egy...” Tudod ismered a nótát...

Barcsa Miklós járásbíró karjai között örökre behunyta szemét az erős szervezetű férfi, oly időben, midőn nemcsak szerető családjának, de a közügyeknek is nagy szüksége lett volna az ő tevékenységére.

Mert Dr. Bánffy Zsigmond a szó szoros értelmében fáradhatatlan közügyi munkás volt. Nincs városunkban egyházi, társadalmi, kulturális, jótékonyági közügy, melynek vezérmunkásai között ne lett volna igazi, érdek nélküli tevékenységével, áldozatkészségével s igen sokszor oly nagy mártírkével a lelkesedésnek, hogy miatta saját ügyeit is nem egyszer elhanyagolta.

Bánffy Zsigmond a szív embere volt. Nemcsak gondolkodott, s jó szíve sugallata szerint cselekedett jót iskolával, árvákkal, szegényekkel, öregekkel, egyházával s bárkivel, ki hozzá fordult. Ezért emléke sokáig élni fog a jók kebelében s megfogják őrizni azok az intézmények, melyeket életében önző, rideg korunkban oly meleg szeretettel, szóval, cselekedettel, komoly, lelkes munkájával élethez, fejlődéshez, megizmosodáshoz segített. Ezek között különösen a főgimnázium fogja hálás kegyelettel megőrizni évkönyveiben a Bánffy Zsigmond nevét, mert, hogy ez alginmáziumból pár év előtt főgimnáziummá fejlődött: abban tagadhatatlan örök érdeme van az ő nagy agilitásának, kéré, kapacitásának, gyűjtő munkásságának is. A sors kegyetlen végzése, hogy mikor szeretett székely vérei e művelődési intézménye új hajlékának alapköveit rakják le: őt akkor szólítja el a kéréhetetlen halál s így nem érhetette meg annak ünnepélyes felavatását, melyben neki, mint az iskola főgondnokának bizonyára jelentős szerep jutott volna.

Nagy tevékenységet fejtett ki mint politikus is. A függetlenségi eszmék híve volt igaz meggyőződésből s a függetlenségi eszmék győzelméért páratlan lelkesedéssel harcolt kivált azóta, hogy Kézdivásárhely város küldöttségének élén Torinóban, Olaszországban, átadhatta Kossuth Lajosnak városunk diszpolgári oklevelét.

Most már csendes lett ő is. Megtért pihenni szerető szülői poraihoz az általa oly nagyon szeretett édes anyaföldbe, a hová nemcsak mély gyászbaborult családjá, de városunk egész közönsége, vármegyénk lakossága s az egész székelyföld igazi részvéte kíséri.

Ravatalát a koszorúk egész özöne borította el. Haláláról családján kívül a kaszinó s a kézdívásárhelyi függ. 48-as kör s a háromszék vármegyei függetl. párt is külön gyászjelentéseket adtak ki.

E gyászjelentések közül, melyek hű tükröi a boldogult tevékenységének s a köztisztelőnek és szeretetnek, mely őt életében körülvette, a következőket közöljük:

„Megrendülve a szörnyű csapás sulya alatt, kimondhatatlan fájdalommal tudatjuk rokonaink, családunk barátainak és ismerőseinkkel, hogy a mi lelkünknek lelke, a mi drágánk, a példás hűségű, rajongásig szeretett férj, gondviselő, önfeláldozó jó édes apa, gyöngéd, szerető testvér és rokon, önzetlen igaz barát és rendületlen hazafi szentkatolnai dr. Bánffy Zsigmond ügyvéd a kézdívásárhely-kantai r. kath. főgimnázium és egyházközség főgondnoka; az erdélyi róm. kath. státus tagja; Háromszék vármegye törvényhatósági bizottságának tagja; városi képviselő; a háromszéki függetlenségi és 48-as párt, a kézdívásárhelyi függetlenségi kör elnöke; a kézdívásárhelyi kaszinó alelnöke; a háromszék megyei „Erzsébet” árvaleánynevelő-intézet, a kézdívásárhelyi „Rudolf”-kórház, a kézdívásárhelyi „Stefánia” menedékház vagyongazdálkodási bizottságának elnöke és ügyésze; a Kézdivásárhely és Vidéke gazdasági egyesületének ügyésze; a kézdívásárhelyi Székely Társaság alapító tagja és alelnöke, minden nemes közügynek lelkes híve s a f. évi szeptember hó 24-én este, életének 51 ik, házasságának 23-ik évében, a mi hártatlan bánatunkra befejezte tevékeny, áldásos életét. Oh, jertek el mind, kik az uton átalmentek és lássátok meg, ha van e olyan bánat, mint a mi bánatunk? Ime megszűnt a mi szívünknek öröme, siralomra fordult a mi örömünk, elesett a mi fejünknek koronája! Ha szemünk könnypatakává válna és siratnók éjjel, nappal, bizony el nem apadna fájdalomunk végtelen óceánja! Ki nyújthatna összetört szívünknek vigasztalást, mikor elvesztettük azt, aki Mindenünk volt? Oh irgalom atyja ne hagyj el!... Elhunyt kedvesünk porrézeit e hó 27-én délután 3 órakor fogjuk a háznál tartandó gyász-szertartás után a szentkatolnai temetőbe kísérni, hogy visszadjuk az anyaföldnek. Az engedszőlő szentmiseáldozat folyó hó 29-én délelőtt fog az egek Urának bemutatattatni. A megdicsőülés örök fénye ragyogja be nevét, emlékeztet! Kézdivásárhely, 1905. szeptember 25-én. Dr. Bánffy Zsigmondné, szül. Bartha Zsuzsanna neje. Béla és György gyermekei. Bánffy Mária, Bánffy Polixéná, férjezett Szacsavay Miklósné és gyermekei. Bánffy Berta férjzett dr. Jancsó Benedekné és gyermekei. Bánffy Benedek és neje Ferenczy Erzsike és gyermeke, mint testvérei. Bartha Juliánna, férj. Barcsa Miklósné, mint sógorneje. Dr. Jancsó Benedek, Szacsavay Miklós, Barcsa Miklós,

Bartha Gábor, mint sógorai. Özv. Bartha Pálné, Cseh Elenóra mint anyósa. Számos közeli és távoli rokonok.

„Mély fájdalommal jelentjük, hogy a nemzeti függetlenség fáradhatatlan lelkes vezérbajnoka szentkatolnai Dr. Bánffy Zsigmond úr A „Háromszék megyei függetlenségi és 48-as párt” és a „kézdívásárhelyi függetlenségi és 48-as kör” nagyjérdemű elnöke folyó hó 24-én, Segesváron hosszas szenvedés után elhunyt. Most esett el soraink éléről a nemes harcos, midőn a szent eszmének legnagyobb szüksége volt lelkének erejére. Betölthetetlen ürt hagyott közöttünk az elköltözött. Szelleme tovább él nemes példája erőt, lelkesedést bint szívunkba, hogy annak a magasztos célnak eléréséért, minek ő munkás életét szentelte, tovább is hű katonái legyünk. Boldogult vezérünk drága porút a család hazaszállította. Temetése folyó hó 27-én d. u. 3 órakor lesz Szentkatolnán. Jöjjetek el mindannyian, kit életében rajongó szeretettel követünk a küzdőben, kísérjük el utolsó útjára is a tántoríthatatlan elvtársat. A forrón szeretett édes haza földjében találjon csendes pihenést! Kézdivásárhely, 1905. szeptember hó 25-én. Kézdivásárhelyi függ. és 48-as kör. A háromszék megyei függ. és 48-as párt.

NAPI HIREK.

— Személyi hír. Szentkatolnai Pál István, apátkanonok, az erdélyi r. kath. státus érdemes előadója, f. hó 26-án Kézdivásárhelyre érkezett, hogy a boldogult Dr. Bánffy Zsigmond státusgyűlési tag és főgimnáziumi s hitközségi főgondnok temetésén a státus képviselőtében részt vegyen.

— A bíróságok köréből. A király Antalffy Gábor, volt csikszerei kir. törvényszéki, ideiglenesen nyugalmazott bíró kinevezte a deési kir. törvényszékhez bíróvá.

— Áttelevezés. Suhayda Kálmán m. kir. honvéd hadnagyot a brassói 24-ik honvéd gyalogezred 3-ik zászlóaljából Kézdivásárhelyről áthelyezték Csikszerezdába.

— Kinevezés. A földművelésügyi m. kir. miniszter altörj. Márton Benedek m. kir. erdőszékelőt, a kézdívásárhelyi erdőgazdálkodás vezetőjét kinevezte a X-ik fizetési osztály 3-ik fokozatába m. kir. erdőszékre. Gratulálunk.

— Eljegyzés. Uzoni Bóldi László dr., Nagy-Küküllő vármegye főispánja eljegyezte P.-Monostoron fái Fáy Rózsikát, fái Fáy Béla es. és kir. kamarás leányát.

— Alapítványok Bánffy Zsigmond emlékére. Követésre méltó szép példáját adta az igaz kegyeletnek a váratlanul elhunyt Dr. Bánffy Zsigmond emlékével szemben a r. kath. Egyházközség, a Kaszinó és a Székely Társaság. Elhervadó koszorúk helyett mellyel az osztrák írt gazdagítottak volna, jótékony célú alapítványokat tettek és pedig a r. k. egyházközség a r. k. elemi fiúiskola részére jutalmi alapítványul 50 koronát, a Székely Társaság 50 koronát, a kaszinó 100 koronát, a két utóbbi a helybeli állami elemi iskola éhező szegény tanulóinak segélyezésére, a téli hónapokban meleg otthonnal és ebéddel való ellátására. Ezek az alapítványok egészben méltók a boldogult humanus és hazafias gondolkodásához, másfelől azon testületekhez, melyek a kegyeletet ily szép módon egyesítik a hazafias és emberbaráti cselekedetekkel.

— Megbízás. Az igazságügyminiszter a majorsági zsellérbirtokoknak országos közvetítés mellett leendő megváltása iránt, a kézdívásárhelyi törvényszéknél folyamatba tett ügyekben a jogbiztosí teen dökkel Schmidt Frigyes pénzügyi segédtitkár, földadományváltási biztos, sepsiszentgyörgyi lakos bízta meg.

— Szanatoriumi bizottságok. Lapunk mult számában említettük, hogy az ország több helyén szervezik a szanatoriumi bizottságokat. Legutóbb Orsován Ritter Károlyné, Békéscsaba Wagner Mánóné, Ujvideken Piukovich Ferencné, Léván Báthly László prépost, Frommer I. főorvos és Dr. Halassy Kálmánné, Kolozsvárt Szacsavay Gézánné, Győrött gr. Laszberg Rezsőné, Baján Hegedűs Aladárné alakították meg a József kir. Herceg Szanatorium Egyesület helybizottságát. Ugy értesülünk, hogy a József kir. Herceg Szanatorium Egyesület taggyűlése

— Bár ne hajladozott? . . .
— Bár! Mert tudod, most kezdődik az eset igaztatóbb része. Most kell meghalnia Füleki Tar Domokosnak.

— Szerelomból?
— Én is úgy vélem!
— Mert igaz, hogy régi asztmája most már egész a nyugdíjazásig vitte, sőt a haláláig is. Mert úgy akarta, hogy végrendelezett. És ahogy felosztotta a vagyont, volt benne egy kis humanizmus is.
— Igen -- igen. Azt mondta, hogy az asszonyt én reám hagyja, vagy hogy kiméletesen legyen mondva: fiam, légy hű gondozója ez asszonynak.

— Később -- sugta egy rohama után -- el is veheted. Legyen a tiéd én úgy is meghalok. Legyen a te feleséged.

— Brávó!
— Dehogy! Malőr ez, nem brávó.
— Hogy -- hogy?
— Mert nem ismered az asszonyt! Amig így, mint barát, éppen ötvenezzerbe került, hát mint feleség? . . . Aztán már időseeske is. Nem kell nekem olyan asszony, aki legénykoromban is . . . Tudod!

— Sötétlen itélés! így itélni, ilyen aranyos, de meg ilyen nagy tekintélyű asszonnyal nem szabad, még ha annyit itunk is, mint most.

— Ha--ha--ha! Az ezredesnéről?
— És miért szereted hát azt az asszonyt úgy, hogy éjjeleket nem aludtál, annyit buslakodtál utáná?

— Nem szólt reá a főhadnagy, de sarkantyújához vert egy pezsgős poharat és láttam rajta, hogy az asszonyt szereti, nagyon szereti.

Amidőn az ezredes halálos ágyán megíratta végrendeletét, a borosfejú főhadnagynak nagyon eljáratott a szája, mert az ezredes erősen megtámadta az asszonyt.

— Hogyan, a főhadnagy Önt megveti, Önnek nincs mit számítani reá; dehogyan is kívánja feleségének! Nem halok még meg asszonyom! Nem tudnék meghalni nyugodtan. Kire hagyjam hát magam?

A jó asszony csak habozott, de határozott feleletet nem tudott adni. Könnyelműnek tarthatta a főhadnagyt, de ilyen léhának soha.

Asszonyom! Feleljen tehát!

Felelek. Maradjon csak így, épen a végrendelet.

— Azt akarja mondani, haljak meg nyugodtan.

Beszélni hát, asszonyom!

— Hát ha tudni akarja: igenis azt!

Merészen, szívtelenül mondta ki az asszony, mint amilyen kiméletlen volt a haldokló támadása.

Az öreg ezredes fölt most már a haláltól. De az asztma ha ma halálra is ijeszt, holnap újra rámenyít át az élethez. Mindjárt másnap megeafolták a halála hírért. Sőt egy hét múlva nagy örömmel újságolta az egyik újság, hogy az ezredes már annyira jobban van, hogy Soit Pál huszárfőhadnaggyal kardpárpajt vív a lovassági laktanyában . . .

Nem halt meg az ezredes, én is sietek kijelenteni. Se a párbajban, sem a szerelmében. Sőt annyira jobban van, hogy a végrendeletet is szíjjel tépte, mert egészsége helyreálltával, az öröklési jog újra ő reá szállt vissza.

Előnyös ez reá mindenképpen, de a főhadnagyra is, mert ő most újra -- házibarád . . .

Persze, a tiszturak között sok a tehetséges ember.

városunkban és megyénkben folyamatban van. A szegénysorsu tudóbetegek ügye a gyöngédelekkü női kezekben van és bizonynyal nincs rossz kézben az az ügy, melyért a magyar uri asszonyok buzgólkodnak. Nem tudjuk elég meglepetéssel kísérni városunk társadalmát, hogy az országos akcióból ne maradjon ki és segítsük mi is egy-egy tégláját azon intézménynek összehordására, a hol emberek életének megmentéséről van szó.

— **A zabolai nyári menedékház záróvizsgálata** f. évi szeptember hó 24-én tartott meg a községi háza nagytermében a felügyelő-bizottsági tagok, szülők és érdeklődők nagyszámu jelenlétében. A vizsga ünnepélyességét nagyban emelte gróf Miksa Ármanné urhölgynek megjelenése is, ki a legnagyobb érdeklődéssel hallgatta és nézte a vizsga jól sikerült eredményét. A vizsga végén nagy meglepetést keltett a gyermekek között mikor a grófnő intézkedésére kosarak hozattak be és annak tartalmából melyben ételneműk voltak, a gyermekek meguzsonnázattak. A gyermekek e feletti öröme a szülőkre és jelenlévőkre a legjobb benyomást tette, a melyért a szülők és érdeklődők nevében k. jegyző fejezte ki leghálásabb köszönetét a melyért a nyil-

vánosság terén is fogadja a nemes grófnő a felügyelő bizottságnak és szülőknek is hálás köszönetét.

— **Egy lapnak szennzációs ujitása.** Az utóbbi időben nagy világlapok mindinkább meghonosítják azt az ujitást, hogy az eseményeket történetük pillanatában fényképekben megörökítik és olvasóiknak bemutatják. Ezen világlapokkal a Magyar Hirlap, független politikai napilap nemcsak lépést tartott, de sőt messze felülmulta őket, amennyiben nap-nap után remek fényképekben mutatja be a napi eseményeket és azok szereplőit és egyébként is folyton eleven, friss és bő tartalommal jelenik meg. A Magyar Hirlap Budapestén este jelenik meg és kora reggel odaérkezik minden vidéki városba. Előfizetési ára havonként 2 K. 40 fillér, negyedévenként 7 korona. Ezen előfizetési árért az előfizetők hához szállítva kapják a lapot, ezenfelül havonként egy kötet elsőrangú írótól származó regényt és karácsonyra egy pazar kiállítású díszalbumot ad ingyen a lapkiadó, mutatóvány számot bárkinak küld ha ebbeli kívánságát a kiadóhivatallal, Budapest V. Hunvéd utca 10., tudatja.

— **A bicskázás következménye.** Török János kézdívasárhelyi gazdasági eseléd folyó év július

havában Marti Ferencet bicsokkal annyira összeszurkálta hogy annak következtében Marti félszegen maradt. A kir. törvényszék folyó hó 21-én tartott főtárgyaláson 2 és fél évi börtönre ítélte Török Jánost.

KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.*)

Nyilatkozat.

Alulírott Turóczi Dónes asztalos mester urat, kit a közöttünk felmerült becsületsértéssel alaposan megvádoltam, a nyilvánosság előtt azokat a vádakát visszavonni kötelezőségemnek ismerem.

Kézdívasárhelyt, 1905 szeptember 27.

Szotyori Balázs.

*) E rovatban közöltékért felelősséget nem vállal a Szerk.

H i r d e t é s e k.

Sz. 600—1905. vhtó.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a kézdívasárhelyi kir. járásbíróság 1905. évi V. 672/2. számú végzése következtében Dr. Herepei Iván k. vásárhelyi ügyvéd által képviselt Pánczél Árpád piskii lakos javára, Kovács Andorné Pánczél Lujza k. vásárhelyi lakos ellen 600 K. s járulékai erejéig 1905. évi szept. hó 9-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 766 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: házbútorok, ágyneműk, konyha felszerelési eszközök, eszeikok, tányérok, szervizsek, fegyverek, női ruhanemű, képek stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a k. vásárhelyi kir. járásbíróság 1905. V. 672/2. számú végzése folytán 600 korona — fillér tökékövetelés, ennek 1905. május hó

5. napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 80 koronában bíróilag már megállapított költségek, 4 korona árverés kitűzés, 7 korona laphirdetés a kézdívasárhelyi városi tanács előtt esetleg Kovács Andor lakásán leendő eszközzésére, 1905. évi október hó 5-ik napjának déle 8 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezen nely megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. § a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igáronék, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt K. vásárhely, 1905. évi szept. hó 23. napján.

Manya Ágoston,
kir. bírósági végrehajtó.

(105 1—1.)

ÉDES UJ-BOR.

Aradmegye borvidék, Hegyalja, világosi termésű rendkívül zamatos édes uj-bor kapható litere 64 fillérért

az Unió-kertben.

Nagyban egész hordóval, a helybeli vasuti állomáson 44 korona hektója. A must igen kitűnő, nagyon édes, 14—15 fok cukortartalmú.

Azon kellemes helyzetben vagyok, hogy bármilyen nagy mennyiséget adhatok és megrendelést elfogadok.

Kézdívasárhely, 1905. szeptember 27.

Kiváló tisztelettel:

Kölönte Mózes.

(107. 1—2.)

Jó minőségű must

hl.-ként 12 frt, ugyanott 500 hl. egy tömegben megvethető. Csemege szőlő, őszi duráncai bacek, rétes-al a postaládánkint 1 frt. Előleges pénz beküldése mellett szállit. Zöld paprika, uborka, paradicsom postaládánkint 80 krajeár.

Szabó Géza,
Csongrád.

(101. 2—2.)

Masamod üzlet áthelyezés!

Tisztelettel értesitem a n. é. kölgközönséget, hogy

masamod üzletemet

áthelyeztem az özv. Szabó Albertné tulajdonát képező piac-sori ház emeleti részébe, hol ezután is elvállalom a legesinosabb és legdivatosabb kivitelben mindennemű női kalap készítését. Átalakításokat jutányosan eszközölök.

Égészkalapokat 3 óra alatt készítek el.

Jutányos árak!

Divatos munka!

A n. é. kölgközönség becses pártfogását kérve, vagyok tisztelettel:

(106 1—2.)

Czirner Istvánné.

Hirdetések olcsó áron felvételnek e lap kiadóhivatalában.

